

Berachot Sources 45

תוספות מסכת סוכה דף ו עמוד א ד"ה אלא הלכתא

אלא הלכתא נינהו וקרא אסמכתא בעלמא - מכאן קשה לגירסת הספרים דבפ' בתרא דיומא (דף פ. ושם) דא"ר יוחנן שיעורין ועונשין הלכה למשה מסיני ופריך שיעורין מיכתב כתיבי ארץ חטה ומשני אלא אימא שיעורין של עונשין וקשה לאותה גירסא דמאי קפריך מיכתב כתיבי הא מסיק הכא דקרא אסמכתא היא ועוד מאי קמשני אימא שיעורין של עונשין הלא על השיעור הקשה מיכתב כתיבי ועוד דבכל דוכתא דמייתי האי קרא דשיעורין מייתי כולה מילתא דר' חנן דהכא ומתוך כך גריס התם בקונטרס עונשין מיכתב כתיבי אלא אימא שיעורין של עונשין ובפ' כיצד מברכין (ברכות ד' מא. ושם) משמע קצת^(*) דרשה גמורה דאמר רב (חמא אמר) ר' יצחק כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה שנאמר ארץ חטה וגו' והדר אמר ופליגא דר' חנן דאמר ר' חנין כל הפסוק לשיעורין נאמר ושם למאי דמסיק התם ואידך שיעורין מי כתיבי לא פליגי.

רי"ף מסכת ברכות דף כח עמוד ב

מתני' היו לפניו מינין הרבה רבי יהודה אומר אם יש ביניהם ממין שבעה עליו הוא מברך וחכמים אומרים מברך על איזה מהם שירצה:

גמ' [דף מ"א ע"א] אמר עולא מחלוקת כשברכותיהן שוות כגון אתרוג וזית דר' יהודה סבר מין שבעה עדיף ורבנן סברי^ג חביב עדיף אבל כשאין ברכותיהן שוות דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה ואיזה^ד שירצה יקדים: אמר רב יוסף ואיתימא רבי יצחק כל המוקדם בפסוק זה הוא^ה מוקדם לברכה ארץ חטה ושעורה וגו':

רבינו יונה מסכת ברכות דף כח עמוד ב

גמ' מחלוקת כשברכותיהן שוות כגון אתרוג וזית דרבי יהודה סבר מין ז' עדיף שכיון שארץ ישראל נשתבחה בהם יש לו לברך על זה ופטר את האחר כיון שברכה אחת להם ורבנן סברי דחביב עדיף. ונראה למורי הרב נר"ו דהכי קאמר אותו שהוא חביב יותר יש לו להקדים בתחלה ואף על פי שאינו משבעת המינין ואף על פי שאינו רוצה לאכלו אלא אחר שיאכל האחר אפ"ה יש לו להקדימו ויאכל ממנו תחלה מעט כדי שיברך עליו תחלה הואיל והוא חביב עליו יותר וכיון שברך על האתרוג פטר את הזית כיון שהברכה כולה אחת הוא:

ולענין פסקא פסקו הגאונים ז"ל הלכה כר' יהודה דאמר מין ז' עדיף ואף על גב דפליגו רבנן עליה וסמכינן על מאי דאמר' בסמוך כל המוקדם בפסוק הוא קודם בברכה וכיון דבז' המינים עצמם יש לו להקדים המין שהזכיר הפסוק תחלה ממילא שמעינן שיש לו להקדים שבעת המינין למין אחר ואין לדחות ולומר דהתם מיירי כששניהם שוין וחביבין לו דכיון שאין הא' חביב מחבירו יש לו להקדים אותו שסידר בפסוק ראשון אבל כשהאחד חביב מחבירו יש לו להקדים החביב כרבנן ואפי"ה היה האחרון שבפסוק זה א"א לאמרו מדאמר' עליו בסמוך (דף מא ב) רב חסדא ורב המנונא הוו יתבי אייתון לקמיהו תמרי ורמוני שקל רב המנונא ובריך אתמרי ברישא א"ל לא סבר לה מר להא דאמר רב יוסף כל המוקדם בפסוק זה הוא קודם בברכה וכו' ואם איתא דמיירי רב יוסף בשאין האחד חביב יותר מחבירו כשבירך רב המנונא אתמרי ברישא אמאי קאמר ליה לא סבר לה מר להא דרב יוסף וכו' דלמא דרב המנונא משום הכי בריך אתמרי מפני שהיו לו חביבין יותר אלא ודאי מאי דאמר' כל המוקדם בפסוק הוא קודם לברכה בכל ענין נאמר בין שהיו חביבין לו שניהם בשוה בין שיהיה האחד חביב מחבירו יש לו להקדים אותו שנזכר בפסוק ראשון וכיון דבז' המינים עצמם יש לו להקדים אותו שנזכר בפסוק ראשון ממילא שמעינן דכ"ש דיש לו להקדים מין מז' המינים למין אחר כדברי ר' יהודה. מפי מורי הרב נר"ו:

אבל כשאין ברכותיהן שוות דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה זהו לשון הגמ' והרי"ף ז"ל הוסיף ואמר איזה שירצה יקדים ועולא בא להשמיענו ב' דברים האחד שיקדים אותו שהוא רוצה יותר דכיון שהוא חביב לו יותר יש להקדימו על כל פנים ואפי' לא יהיה מז' המינין שלא נחוש אם מקדים אחר לז' המינין כיון שחביב לו יותר ושאין ברכותיהן שוות ואף על פי שאינו רוצה בו אלא לאחרונה אפי' הכי כיון שהוא חביב לו יותר יש לו להקדימו כדי שיברך עליו תחלה ויאכל ממנו מעט ואח"כ יאכל מן המין האחר ויברך עליו ואח"כ יחזור ויאכל מהפרי הראשון שהתחיל וא"צ לחזור ולברך עליו פעם שנית שזה שאכל בנתים מהפרי האחר ויברך עליו לא הוי הפסקה כיון שדעתו היה לאכול מזה ועוד בא להשמיענו שאם בירך תחלה על המין האחד בפה"א והביאו לפניו מין אחר שברכתו בפה"ע צריך לברך עליו בפה"ע ואינו נפטר בברכת בפה"א שבירך מתחלה על הראשון ואף על גב ששיניו בירך על פירות האילן בפה"א יצא זהו

כשמתכוין לברך על אותו הפרי עצמו אבל הכא שבשעה שאמר בפה"א לא נתכוין לברך על פרי העץ צריך לחזור ולברך בפה"ע שאינו נפטר בברכת בפה"א: והרי"ף ז"ל סתם דבריו בכאן ולא הפריש בין שהברכה אחת מעולה מחברתה בין שאינה מעולה בכל ענין אמר שיקדים איזה מהם שירצה:

רמב"ם הלכות ברכות פרק ח הלכה יג

היו לפניו מינין הרבה אם היו ברכותיהן שוות מברך על אחת מהם ופוסט את השאר, ואם אין ברכותיהם שוות מברך על כל אחת מהן ברכה הראויה לו, ואי זה מהם שירצה להקדים מקדים, ואם אינו רוצה בזה יותר מזה אם יש ביניהם ר אחד משבעת המינים עליו הוא מברך תחלה, וכל הקודם בפסוק קודם בברכה, והשבעה הן האמורים בפסוק זה ארץ חטה ושעורה ש וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש, ודבש זה הוא דבש תמרים, והתמרים קודמין לענבים, שהתמרים שני לארץ והענבים שלישי לארץ.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת ברכות פרק ו משנה ד

[ד] ממין שבעה, מאחד שבעת המינים המנויים בתורה, חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון זית שמן ודבש והוא התמרים. והלכה כחכמים.

רא"ש מסכת ברכות פרק ו סימן כה

כה מתני"ב היו לפניו הרבה מינין ר' יהודה אומר אם יש ביניהם ממין ז' עליו הוא מברך וחכמים אומרים מברך על איזה מהם שירצה:

[דף מא ע"א] גמ' אמר עולא מחלוקת בשברכותיהם שוות דר' יהודה סבר מין ז' עדיף ורבנן סברי חביב עדיף פי' אם אחד מהמינים חביב תדיר עליו אפילו רוצה עתה לאכול מין אחר תחלה מברך על החביב ויאכל ממנו קצת^(ה) ואח"כ יאכל מין אחר דחביב דלרבנן^(ו) כמו מין שבע דלר' יהודה אבל כשאין ברכותיהן שוות ד"ה מברך על זה וחוזר ומברך על זה פירש"י^(ז) ואין הצנן פוסט את הזית מתוך פירושו משמע דעל איזה מהם שירצה יברך תחלה דאי צריך לברך על הזית תחלה למה הוצרך לפרש שאין הצנן פוסט את הזית והלא לעולם יברך על הצנן לבסוף וכן פירש ה"ר שמעיה בשם רב האי כיון דלא פירש על איזה יברך תחלה יש לומר דמסתמא יחיד מודה לרבים ויברך על איזה שירצה תחלה ולא שרבים מודו ליחיד וכן כתב רב אלפס ז"ל דעל איזה מהם שירצה יברך ותימה דמסתמא בורא פרי העץ חשיב מבורא פרי האדמה משום דמבוררת טפי דבורא פרי האדמה כולל כל הגדל באדמה אבל ב"פ העץ מברך דוקא על מה שגדל באילן ומהאי טעמא אמרינן לעיל (דף לט א) בעובדא דבר קפרא דברכת בפה"א חשיבא מברכת שהכל לפי שהיא מבוררת יותר י"ל דלא חשיב כל כך ברכת פרי העץ כנגד ברכת פרי האדמה כמו שחשובה ברכת פרי האדמה על שהכל לפי שהכל אינה מבוררת כלל לפי שכוללת כל דבר ואם תאמר היכי קאמרי רבנן דחביב עדיף האמרינן לקמן המוקדם בפסוק מוקדם לברכה וכ"ש שיש להקדים האמור בפסוק למין שאינו נזכר כלל בשבח הארץ ותירץ ה"ר שמעיה ז"ל דההיא דלקמן דכל המוקדם וכו' היינו כשאין חביב ליה זה יותר מזה אז יקדים אותו שכתוב תחלה^(ח) אבל אם המאוחר חביב יקדים וקשה מהא דאמרינן בשמעתין דרב חסדא ורב המנונא הוו יתבי בסעודתא אייתי קמיהו תמרי ורמוני קדים רב המנונא בריך אתמרי ברישא אמר ליה לא סבר לה מר כל המוקדם בפסוק כו' ומאי קא קשיא ליה דילמא תמרי חביבי ליה ע"כ צריך לומר דכל המוקדם דלקמן אתיא כר"י וכל הנך אמוראי דסברי לקמן כל המוקדם בפסוק מוקדם לברכה כר' יהודה סבירא להו וכן פסק בעל ה"ג כר' יהודה וכן כתב דבורא פרי העץ^[א] קודם לב"פ האדמה ולדידיה הא דקאמר אבל אין ברכותיהם שוין ד"ה מברך על זה וחוזר ומברך על זה לא בא להשמיענו דין הקדמה כלל אלא שאין האחד פוסט את חבירו ולישנא לא משמע הכי דא"כ הוה ליה למימר אין האחד פוסט את חבירו^ב לכך נראה דברי רב האי ודברי רב אלפס ז"ל ורש"י דמברך על איזה מהם שירצה^[ב] ואין להביא ראיה לדבריהם מהא דאמרינן לקמן כל המוקדם בפסוק מוקדם לברכה אלמא מברך על חטה ושעורה מקמי גפן דאיכא למימר דמיירי שעשאו פת או דייסא^ט דודאי ברכת המוציא או במ"מ חשיב מב"פ העץ אבל כוסס את החטה דליכא אלא בפה"א לא תקדום לבורא פרי העץ ואף אם תרצה להעמידו בכוסס את החטה יש לומר כך כל המוקדם בפסוק הזה^(י) בדברים^[ג] שברכותיהם שוות כמו חטה לגבי שעורה וענבים לגבי תאנים ורמונים.^(י) ואם תאמר מ"ש דלרבי יהודה כשברכתן שוה צריך להקדים ז' המינים וכשאין ברכתן שוה אין צריך להקדים וי"ל דודאי כשברכתן שוה דבברכה האחת פוסט את חבירו אז מסתבר לברך על שבעת המינים ולפטור את השני אבל כשצריך לברך על כל אחד ואחד לא שייכי זה לזה כלל כיון שצריך לברך על השני אחר אכילת הראשון הלכך על איזה מהן שירצה יברך תחלה הלכך אם הביאו לפניו שני מינים ואין בהן מז' המינים כמו אתרוג ותפוח יברך על החביב תחלה לכ"ע כיון שברכותיהן שוות ואם יש בהן מין שבע^י קיימא לן כרבי יהודה דאמר מין ז' עדיף ויברך עליו אף על פי שהאחר חביב לו ואם יש לפניו ב"פ העץ ושהכל יברך ב"פ העץ תחלה וכן ב"פ האדמה ושהכל ב"פ האדמה קודמת. וב"פ האדמה וב"פ העץ על איזה מהן שירצה יברך ול"נ מדלא קאמר מברך על זה וחוזר ומברך על זה וחביב עדיף אלמא אפילו אחד מהן חביב יכול לברך על השני כיון שצריך לברך על השני אחר אכילת הראשון^ע אין

עדיפות בחביב משום דלא שייכי זה לזה כלל ומה שתלו לרבי יהודה עדיפות במין שבעה ולרבנן בחביב^(ל) היינו דוקא כששניהם נפטרין בברכה אחת. אמר רב יוסף ואיתימא ר' יצחק^ט כל המוקדם בפסוק מוקדם לברכה שנאמר ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון [דף מא ע"ב] רב חסדא ורב המנונא הוו יתבי אייתי לקמייהו תמרי ורמוני שקל רב המנונא ובריך אתמרי ברישא א"ל רב חסדא לא סבר לה מר להא דאמר רב יוסף ואיתימא רבי יצחק כל המוקדם בפסוק הוא קודם לברכה^ט א"ל זה שני לארץ וזה חמישי לארץ אמר ליה מאן יהיב לן נגרי דפרזלא ונשמעינן^י וחטה זזית שכל אחד ראשון לארץ חטה קודמת וכן שעורה ותמרים שעורים קודמין לפי שנכתבו בפסוק תחלה:

מרדכי מסכת ברכות פרק כיצד מברכין רמז קלב

[דף מא] אבל בשאין ברכותיהן שוות כגון צנון וזית דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה ואף על גב דתנן (לעיל מ א) בירך על פירות האילן בפה"א יצא ה"מ בחד מינא וטעה ובירך עליהם בפה"א אבל בירך על הצנון לא נפטר זית ואיזה שירצה יקדים וכן פירשו רב האי ורש"י ז"ל והיינו כרבנן אבל בהלכות גדולות פסק דבכל פעם בורא פרי העץ קודם לברכת ב"פ האדמה וכן פי' הר"מ משום דאמוראי לקמן סבירא להו כר' יהודה והלכך הביאו לפניו שני מינים [שברכותיהם שוות] ויש בהם ז' המינים מין שבעה עדיף כר' יהודה ויברך עליו אף על פי שהאחר חביב עליו טפי וכשאין ברכותיהן שוות מקדים ברכה ממין ז' ואם כולם ממין ז' מקדים המוקדם בפסוק ואם אין בהם ממין ז' וברכותיהן שוות כמו אתרוג ותפוח חביב עדיף אליבא דכ"ע:

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף מא עמוד א

אמר המאירי היו לפניו מינים הרבה וכו' אחר שביאר לנו ברכת כל מין ומין הוא רוצה לבאר במי שיש לפניו מינים הרבה ורוצה לאכול מכולן באיזה מין מהם יברך תחלה ושיפטור שאר מינים באותה ברכה ואלו היו כל אותן המינים מז' המינים וברכותיהן שוות כגון זית ותאנה ורמון או שהיו כלן משאר המינים שלא מז' המינים וברכותיהן שוות כגון אתרוג ותפוח לא נחלקו שמברך על החביב לו ואם חביבותו שוה בכלן מברך על איזה מהם שיזדמן כשאר מינים ובז' המינים מקדים את המוקדם במקרא ויש מפקפקים לומר שכל שבז' המינים מוקדם במקרא קודם אף במקום חביב ממה שאמרו בגמ' ברב חסדא ורב המנונא דאייתי לקמייהו תמרי ורמוני ובריך אתמרי ואמר ליה לא סבר לה מר כל המוקדם וכו' ואם כדברינו מה זו שאלה שמא תמרים חביבים לו אלא שלדעתי אינה קושיא שמ"מ אלו כן היה שואל לרב חסדא איזה מהן חביב לו שחביבותו של רב חסדא היה שקול בעיניו יותר משלו אבל ענין מחלוקתם הוא שיש כאן מינים שבז' המינים ושל שאר מינים וברכותיהן שוות כגון אתרוג ורמון ששתיהן בפה"ע ואמר ר' יהודה שעל ז' המינים ראוי לו לברך ואפי' מין אחר חביב עליו ופטר בו את האחר הואיל וברכותיהן שוות ושדעתו לאכול משניהם אף על פי שאינו מתכוין בפרט ליפטר בשתיהן בברכה זו שמן הסתם נגררת היא אחר חברתה ובדין הוא שאותן שהתורה החשיבתן יהו פוטרות אותן של שאר מינים וחכ"א מברך על איזו שירצה שהוא החביב שהוא כעין עיקר והאחר כעין טפילה הא כל שאין שם חביב מקדים של ז' והמוקדם במקרא ומ"מ אף לר' יהודה בדיעבד פטור ומ"מ יש אומרים דדוקא בשנתכוין לפטור את שתיהן שאין הגרוע פוטר את החשוב אלא בכונה וגדולי המפרשים פסקו כר' יהודה וראיה לדבריהם מה שאמרו בתוספתא פת שעורים ופת כוסמין מברך על של שעורים והלא הכוסמין יפים אלא שהשעורים ממין ז' וכן בתלמוד המערב אמרו אם יש בהם ממין ז' עליו הוא מברך וכן במעשה תלמידו של בר קפרא מר סבר בשר עדיף דחביב ומר סבר כרוב עדיף דזיין ואי כרבנן הרי חביב עדיף אף במקום לחם שהרי חטה ושעורה האמורים במקרא הלחם הוא דזיין טפי ומה שאמרו בסדר היסב הביאו להם יין כל אחד מברך לעצמו ואף על פי שיש שם לחם שהוא מוקדם במקרא שמא לא בא הפת עדיין שכך המנהג לסדר את היין תחלה או שמא כך המנהג לשתות קודם סעודה כדי לגרור את הלב וצורך הפת הוא וכן אמרו בירך על הפרפרת לא פטר את הפת שמשמע שאוכלים היו הפרפרת להרבות בתאבון של פת ויש שפוסקים כחכמים: זהו פי' המשנה ומה שבא עליה בגמרא כך הוא:

כבר ביארנו במשנה שאם היו לפניו פירות של ז' המינים ופירות של שאר מינים וברכותיהן שוות מברך על של מין ז' ויש שפסקו על החביב ומ"מ אם אין שם של ז' המינים אלא של שאר מינים וברכותיהן שוות מקדים איזה שירצה ואם כולם של ז' המינים מקדים את החביב ואם אין שם חביב מקדים את המוקדם בתורה ואם היו לפניו מיני פירות הרבה ואין ברכותיהן שוות שאין האחת נפטרת בחברתה הן שיהיו כולם מז' המינים כגון חטה ותמרי הן שיהיו כלן משאר המינים כגון צנון ואגוז מברך על החביב כדרך שביארנו ואם היו מקצתן מז' המינים ומקצתם משאר המינים כגון צנון וזית לדעת ראשון מברך על של ז' המינים ולדעת שני אין מברך אלא על החביב ומ"מ הואיל ואין ברכותיהן שוות לא נפטר האחד בברכת האחר וכל מה שנ' בה לא אמרו אלא להקדים ויש מפרשים שאף לדעת ר' יהודה מברך על החביב שמאחר שלא נפטרה זו בזו אין קפידיא בהקדמתה והוא שאמר עולא אבל בשאין ברכותיהן שוות דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה כלומר וודאי מודה בהו ר' יהודה לרבנן שאם תפרש דברי הכל מין ז' עדיף לא היה לו לסתום אלא שכוונתו שהכל תלוי ברצונו והוא חביבותו ואם רצה לברך על של ז' רשאי וראיה לזה ממה שאמרו כאן חסורי מחסרה וכו' היו

לפניו צנון וזית מברך על הצנון ופוסר את הזית בד"א שהיה הצנון עיקר אבל אם אין צנון עיקר מברך על זה וחוזר ומברך על זה כלומר אפי' על הצנון אם ירצה שאם דוקא על הזית היה לו לפרש ולומר

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף מא עמוד א

מה שאמרנו שיש צדדים שהוא מברך על החביב אם היה שם גדול ממנו ראוי לו שישאל לו איזה חביב אצלו ויברך על מה שחביב לגדול ולא שילך אחר דעת עצמו מעשה היה וכעס על זה אחד מגדוליהם על תלמידו ואמר אם חכמה אין כאן זקנה יש כאן:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן ריא הקדמה - סעיף ב

סעיף א

<א> (א) (א) (א) היו לפניו מיני פירות הרבה, אם (ב) ברכותיהם שוות ויש ביניהם (ג) ממין שבעה, א' א' א' א' (ד) מקדים מין א' ז' (ה) אעפ"י שאינו חביב כמו המין האחר; ואם אין ביניהם ממין שבעה, א' (ו) מקדים (ז) החביב; (ח) ואם אין ברכותיהם שוות, אפילו יש בהן ממין שבעה (ט) כגון * צנון וזית, א' <א' איזה מהם שירצה ב' יקדים (ד) ו אפ"י אינו חביב; (ה) * (ט) ויש ב' <א' אומרים א' שגם בזה צריך ב' להקדים החביב; ד' ונקרא חביב (ו) המין שרגיל להיות חביב עליו, (א) אפילו אם עתה חפץ במין השני.

סעיף ב

(ו) (ב) א' ג' <א' ולהרמב"ם אם היה מין אחד חביב לו יותר, בין שברכותיהם שוות בין שאינם שוות בין שיש בהם ממין ז' בין שאין בהם ממין ז', ה' (ב) מקדים ב' ה' החביב לו אז (א) באותה שעה; * ואם אינו רוצה בזה יותר מבזה, אם יש ביניהם משבעת המינים, עליו מברך תחלה.

משנה ברורה סימן ריא ס"ק ט - יג

(ט) וי"א וכו' - ס"ל דגם בזה שייך מעלת הקדימה לברך על מין אחד תחלה אלא דס"ל דלא מקדמין בזה מין שבעה אלא החביב לו יותר יקדימו לברך עליו ולאכול תחלה אכן אם שני המינים [ו] חביבים אצלו בשוה אז מברך על מין שבעה תחלה ועיין מש"כ במ"ב סק"ז בשם הגר"א ועיין בה"ל מש"כ בשם האחרונים דעיקר כו"א הזה שהוא דעת רוב הפוסקים [וגם דאפילו לדעה הראשונה שס"ל דמברך על איזה שירצה מ"מ הלא הברירה היא בידו]:
(י) המין שרגיל וכו' - ומשמע מדברי הפוסקים דיתנהג כך יברך על המין שרגיל להיות תמיד חביב עליו ויטעום קצת ממנו ואח"כ יאכל המין שחפץ עכשיו לאכול ואחר גמר אכילתו יחזור לאכול המין הראשון:
(יא) אפילו אם עתה וכו' - ומ"מ המברך על מה שחביב עתה בעיניו ג"כ יש לו על מי לסמוך דיש פוסקים [ז] שסוברים דחביב נקרא מה שהוא חביב עליו עכשיו [ט"ז]:
סעיף ב

(יב) מקדים החביב - פליג על דעה ראשונה וס"ל דחביב עדיף לעולם ואף דברכותן שוות ויש בהם מין שבעה חביב קודם לברך עליו:

(יג) באותה שעה - גם בזה פליג על דעה ראשונה וס"ל דאינו נקרא חביב מה שחביב עליו תמיד אלא מה שחביב עליו באותה שעה. ומשמע מסתימת המחבר [ח] דהעיקר כדעה הראשונה שהיא דעת רוב הפוסקים:

באור הלכה סימן ריא סעיף א

וי"א שגם בזה צריך להקדים החביב - מה שכתב המחבר דעה זו בשם י"א אינו מדוקדק דאדרבה דעה ראשונה היא דעת איזה יחידאי [הוא הרא"ש וחיידושי ראבי"ה על ברכות ואפשר שגם דעת רש"י כן ועיין בזה בתוספות ד"ה אבל ובדברי ראבי"ה שחלוקים בדעת רש"י בזה] ודעה שניה היא דעת הרבה ראשונים הלא הוא דעת ר"ה גאון הובא בחידושי הרשב"א וגם דעת הר"ח והרי"ף כפי מה שמוכח שם בדברי ראבי"ה דלפירושה דעת עולא הוא דבאין ברכותיהן שוות לכו"ע חביב עדיף וכן הוא ג"כ דעת התוס' ורבינו יונה והרשב"א וגם נוכל לצרף לזה דעת הרמב"ם והעומדים בשיטתו דס"ל ג"כ דחביב עדיף אלא דהם ס"ל אפילו בשברכותיהן שוות ג"כ חביב עדיף ממין שבעה ועכ"פ באין ברכותיהן שוות מסתברא ודאי דנוכל לצרף דעתם ועיין בב"ח שגם הוא כתב דהעיקר למעשה כדעה זו שהיא דעת רוב הפוסקים וכן משמע מהגר"א ע"ש. ודע דבאר"ר הביא שיטה אחרת דגם באין ברכותן שוות מין שבעה קודם ומצדד כן למעשה משום דהרבה פוסקים קיימי בשיטה זו [וגם משום דפה"ע חשיב מפה"א כדעת בה"ג] ולענ"ד למעשה טוב יותר לנהוג כדעת האחרונים בזה דחביב עדיף דאף שהאר"ר הביא הרבה ראשונים דס"ל כר' יהודה דמין ז' עדיף אף באין ברכותיהן שוות לעומת זה יש עוד הרבה ראשונים דס"ל דאף בברכותיהן שוות ג"כ הלכה כרבנן דאזלינן בתר חביב הלא

המה רב האי גאון והראב"ה [כמו שמובא ברשב"א ובהגמ"י] והרמב"ם והאשכול והאור זרוע [וע"ש שהביא שגם הרי"ף ס"ל הכין] והרע"ב והרא"ה בספר החינוך ובחידושויו על הרי"ף ועכ"פ נוכל לצרף דעתם באין ברכותיהן שוות ליתר הרבה פוסקים דס"ל דאזלינן בתר חביב אכן אם הזית ג"כ היה חביב עליו תמיד בודאי יותר טוב לברך עליו אף שעתה חביב עליו יותר הצנון כפסק השו"ע דזהו נקרא חביב ואפילו אם תמיד היה חביב עליו הצנון אך עתה חביב עליו הזית נראה דיותר טוב לברך על הזית אחד מצד הרבה פוסקים שהובא בא"ר דס"ל דתמיד מין ז' עדיף ממעלת החביב ועוד הא דעת הרמב"ם דחביב נקרא מה שהוא עתה חביב עליו וכן משמע דעת האו"ז דכתב דחביב הוא מה שהוא מתאוה לאכלו ע"ש [ואף דבשו"ע פסק כדעת תר"י ורא"ש מ"מ נוכל לצרף דעתן לזה] וגם נוכל לצרף דעת הרא"ש וראב"ה [שהבאתי למעלה] דס"ל דבאין ברכותיהן שוות יוכל לברך על איזה שירצה ולא אזלינן כלל בתר חביב והיא דעה הא' שבשו"ע מכל הלין טעמי נראה דיותר טוב שיברך על הזית אם עתה חביב עליו ואפשר עוד לומר דאפילו בסתם פ"ע ופ"א ג"כ אם הפ"ע חביב עליו עתה יברך עליו אף שתמיד חביב עליו הפ"א מטעם דנצטרף דעת בה"ג שהובא בס"ג וגם הרמב"ם דס"ל שזהו ג"כ חביב וגם הרא"ש הנ"ל וכ"כ הח"א אכן אם הפ"א תמיד חביב עליו יותר וגם עתה נראה שטוב יותר לנהוג למעשה כדעת האחרונים שיברך עליו תחלה כדעה הראשונה שבס"ג ולא כבה"ג שהוא דעת הי"א שם ודלא כא"ר הנ"ל שסותר פסק השו"ע:

משנה ברורה סימן ריא ס"ק ד - ה

(ד) מקדים מין שבעה - ואפילו [ג] הוא חצי פרי והשאר הם שלמים. ואם שניהם [ד] ממין אחד משבעת המינים או ששניהם אינם מין שבעה מקדים השלם ואפילו אם החצי חביב יותר [ה] שלם עדיף:

שער הציון סימן ריא ס"ק ג

(ג) מגן אברהם מלעיל סימן קס"ח דפרוסה של חטין ושלמה של שיעורין, מדינא הפרוסה עדיף, ומסתמא משום דחטין אקדמה קרא, והוא הדין לעניננו. ועיין במחצית השקל שהעיר דבסימן קס"ח איתא דירא שמים מבצע על שתיהן יחד, עיין שם, ומסתמא הוא הדין לעניננו, והמגן אברהם סתם בזה, ונראה דסבירא לה דכיון דמן הדין מעלת מין שבעה עדיף ממעלת השלם, ורק לענין סעודת פת דהוא עיקר קביעת סעודה אמרו דירא שמים יוצא גם מעלת השלם, מה שאין כן בפירות דאינו עיקר סעודה לא החמירו כיון דמדינא מעלת שבעה עדיף: